

Novetat editorial

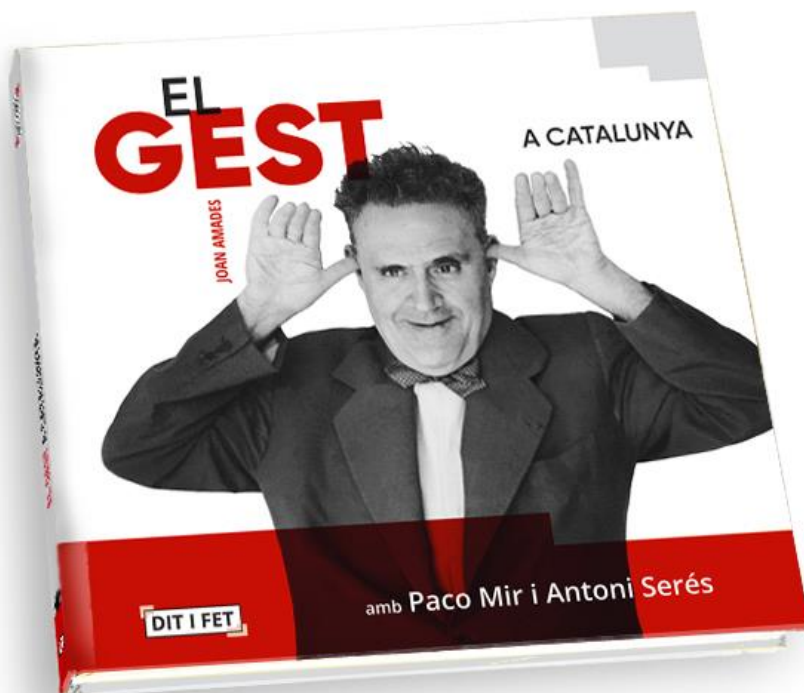
EL GEST A CATALUNYA de Joan Amades

Segon títol de la Col·lecció Dit i Fet

L'Associació Cultural Joan Amades i Edicions Morera recuperen "El gest a Catalunya" una obra del gran folklorista Joan Amades, inèdita a Catalunya.

Es tracta del primer estudi sobre la gestualitat des d'una perspectiva cultural.

L'obra recull i descriu prop de tres-cents gestos d'us popular i freqüent amb el seu significat i ús social, molts d'ells documentats fotogràficament.

Amb TEXTOS INTRODUCTORIS
del conservador del Fons Amades **ANTONI SERÉS** i l'actor de Tricicle **PACO MIR**

Acte de presentació del llibre:
divendres 7 de novembre al CAT - Centre Artesà Tradicionàrius de Barcelona
A les llibreries a partir del novembre de 2025

Què és el “pito catalán”?
Què expressem quan acluquem els ulls o bufem?
Com representem gestualment l’avarícia o la ximpleria?
Tenen els gestos un valor cultural?

- L’Associació Cultural Joan Amades amb Edicions Morera recuperen *El gest a Catalunya*, una obra publicada l’any 1957 a l’Argentina i en català, però que s’ha mantingut inèdita al nostre país durant més de 60 anys.
- Un estudi on el reconegut folklorista s’avança al seu temps en tractar el llenguatge gestual com un element d’estudi etnogràfic i cultural, considerant-lo una part de la cultura immaterial catalana.
- Editat per Edicions Morera, el llibre es presenta en un format contemporani, amb textos introductoris del conservador del Fons Amades, Antoni Serés, i de l’actor de Tricicle, Paco Mir.
- La publicació d’*El gest a Catalunya* s’emmarca en la celebració, aquest 2025, del 30è aniversari de l’Associació Cultural Joan Amades, entitat que vetlla per difondre l’obra del folklorista.
- El llibre serà presentat el divendres 7 de novembre de 2025 en un acte que se celebrarà al CAT-Centre Artesà Tradicionàrius de Barcelona.

Cançons, rondalles, festes, danses, contes, oficis... i també els gestos. L’interès de Joan Amades per recollir i preservar les tradicions i la cultura d’arrel el va portar a ser el primer a considerar el llenguatge gestual com un element més d’estudi etnogràfic de la cultura popular. Durant més de quaranta anys es va dedicar a anotar tants gestos com se li presentaven, documentats en milers de fitxes. Finalment, el seu treball va quedar recollit a **EL GEST A CATALUNYA**, una obra publicada en català l’any 1957 a la Universitat de Cuyo, a l’Argentina, però fins ara inèdita al nostre país.

Ara, per primera vegada, aquest valuós treball veu la llum a iniciativa de l’**Associació Cultural Joan Amades**, l’entitat que vetlla per difondre l’obra del gran folklorista català i que el 2025 celebra **30 anys de trajectòria**.

A **EL GEST A CATALUNYA**, Amades fa la descripció de **quasi tres-cents gestos** d’us general i popular, explicant el seu **simbolisme i l’ús social**. Gestos tan quotidians com les banyes, la botifarra, la cadireta, l’ullet o les orelles d’ase. Uns gestos que formen part del nostre llenguatge corporal i que en alguns casos tenen la funció de refermar les paraules però en d’altres són pura gestualitat amb un significat propi.

Més enllà de la descripció, Amades també **documenta gràficament** bona par dels gestos recollits a través una sèrie d’**expressives fotografies** protagonitzades per ell mateix i familiars del seu entorn, algunes d’elles inèdites i recuperades especialment per aquesta edició.

El llibre presenta els següents **continguts**:

1. Presentació a càrrec de Gustau Molas, president de l’Associació Cultural Joan Amades.
2. “Entrellats del gest”, a càrrec d’Antoni Serés, conservador del Fons Amades de l’DGCPAC.
3. “Gestòleg”, a càrrec de Paco Mir, actor i membre del grup el Tricicle.
4. “El gest a Catalunya”, per Joan Amades
5. Índex alfabètic de gestos
6. Biografies dels autors

El conservador del Fons Amades, **Antoni Serés**, i l'actor i membre del Tricicle, **Paco Mir**, són els autors dels **textos introductoris**, que ens contextualitzen l'obra d'Amades i ens faciliten les claus per comprendre-la, tot oferint una reflexió sobre el gest des de la contemporaneïtat.

Com a complement, el llibre remet, a través d'un codi QR, a un conjunt de **guies didàctiques** per treballar el llenguatge del gest a diferents nivells educatius: Educació Infantil, Educació Primària, ESO, Batxillerat i formació d'adults.

EL GEST A CATALUNYA es presenta com un llibre de gran interès tant pels estudiosos de la cultura popular i la sociolingüística com per al públic en general.

El llibre ha estat editat amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

El gest a Catalunya té un format contemporani a través d'un acurat treball gràfic del dissenyador Xavier Malet.

ELS AUTORS

Joan Amades i Gelats (Barcelona 1890 – 1959)

Considerat un dels folkloristes i etnòlegs més importants de Catalunya, la seva tasca ha estat fonamental per a la preservació i difusió de la cultura tradicional catalana. Des de ben jove es va interessar per les tradicions, les llegendes, els costums, les creences i les festes, i va recórrer el país per recopilar i documentar aquest ric patrimoni oral i popular. Amades va ser membre actiu d'entitats culturals i va participar en nombrosos congressos internacionals d'etnologia i folklore.

Va col·laborar en les missions de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya i va participar en estudis lexicogràfics per a l'Institut d'Estudis Catalans. Professionalment, va treballar al Museu d'Arqueologia de Barcelona, al Museu d'Indústries i Arts Populars del Poble Espanyol de Montjuïc i a l'Arxiu Històric de Barcelona. La seva obra més coneguda és el *Costumari Català*, una enciclopèdia de 5 volums publicada entre 1950 i 1956, que recull amb gran detall les tradicions catalanes segons el calendari anual. També és autor de nombrosos llibres sobre llegendes, rondalles, cançons i jocs populars, entre les quals cal destacar la col·lecció de 42 llibres de la Biblioteca de Tradicions Populars (1933 – 1937) i els 3 volums del Folklore de Catalunya (1950 – 1969).

FRANCESC DE PAULA MIR i MALUQUER (Barcelona 1957)

Llicenciat en Belles Arts per la UB i per l'Institut del Teatre. És conegut com a PACO MIR i per ser membre fundador, amb Carles Sans i Joan Gràcia, de la companyia de teatre gestual Tricicle, amb la que ha creat vuit obres. Amb una àmplia experiència en el camp del llenguatge corporal i gestual. Ha produït diverses sèries de televisió, ha creat campanyes de publicitat, ha adaptat i dirigit gran quantitat d'obres de teatre -*Políticament incorrecte*, *El sopar dels idotes*-, musicals -*Spamalot*-, sarsuela i òpera. Ha guanyat dos Premis MAX de les Arts Escèniques. Com a escriptor, el

2011 va publicar el seu primer conte *Monument a l'estel*. El 2011-2012 va adaptar i va recrear "Forever Young" d'Erik Gideon. També en 2012, va traduir "Candide" de Leonard Bernstein. El 2015 va publicar el llibre *Ja em queixo jo per tu* (Ed. Comanegra).

ANTONI SERÉS AGUILAR (Tàrraga, 1964)

Treballa a la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya com a responsable de l'Arxiu del Patrimoni Etnològic, institució encarregada de vetllar el diferents fons documentals d'imatgeria popular, entre ells el Fons Amades. És director de la revista *Canemàs*, publicada per l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català. Membre del consell de redacció de la revista Cavall Fort. Membre de l'Associació Cultural Joan Amades, des d'on promou la divulgació

de l'obra del folklorista, tasca que també desenvolupa al programa radiofònic Fes ta Festa. Ha codirigit amb Jan Grau la reedició de la col·lecció "Biblioteca de Tradicions Populares" (43 volums). Ha publicat diversos llibres de cultura popular amb editorials com el Mèdol, Arola Editors i Edicions Morera, amb la qual darrerament ha col·laborat en la reedició de dues obres de Joan Amades: *El rector de Vallfogona* (2023) i *Montserrat, tradicions i llegendes* (2025).

ASSOCIACIÓ CULTURAL JOAN AMADES (creada el 1995)

L'Associació Cultural Joan Amades és una organització sense afany de lucre formada per persones de diverses procedències i interessos vinculades a la cultura popular i tradicional, que van aplegar-se en un inici amb la finalitat de publicar els materials que el folklorista Joan Amades va deixar inèdits. Aquesta entitat va néixer l'any 1995 per l'impuls de Consol Mallofré cunyada de Joan Amades. Actualment, l'activitat de l'Associació Cultural Joan Amades és diversa i abraça iniciatives per protegir i difondre l'obra de Joan Amades. També vol incidir activament en les xarxes socials i en activitats de participació popular organitzant o col·laborant en accions d'estudi o divulgació relacionades amb temes etnogràfics, tradicionals o populars. Des del 2001, l'associació atorga cada any el Premi Joan Amades de Cultura Popular i Tradicional, un guardó que té com a objectiu reconèixer el mèrit i la tasca que en el món de l'activisme en favor de la cultura popular i tradicional catalana desenvolupen, de manera constant, esforçada i desinteressada, persones i/o organitzacions.

EDICIONS MORERA

Edicions Morera és una editorial centrada en l'àmbit de la cultura popular i tradicional catalana. La seva publicació més emblemàtica és el *Calendari de l'Ermítà*, un dels almanacs més antics de Catalunya amb més de 150 anys d'història. A més del calendari, ha creat diverses col·leccions de caràcter divulgatiu, il·lustrades i amb un format molt cuidat i atractiu per al públic, com ara, la Col·lecció Ermítà (festes, costums, gastronomia, astronomia, literatura popular...), la Col·lecció Just a Temps (estudis exhaustius sobre història i cultura popular) o la Col·lecció Dit i fet (tapa dura i especialment il·lustrada), de què forma *El gest a Catalunya*.

* * *

MATERIALS de premsa

Descarregueu tots els materials (portada llibre, interiors llibre, fotos dels autors) en el següent enllaç <https://calendariermita.cat/materialspremsa-elgest>

MÉS INFORMACIÓ I CONTACTE**Prensa**

Francesc Buxeda i Aliu – Director Soroll de Fons/Butxaca TV

francesc@sorolldefons.com

TI: 667 618 656

Associació Cultural Joan Amades

joanamades.cat

Edicions Morera

edicionsmorera.com

